

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joan. Henrici Meibomii De Cervisiis potibusque &
ebriaminibus extra vinum aliis Commentarijs**

Meibom, Johann Heinrich

Helmeftadii, 1668

Caput Decimum Tertium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10160

rit Virgilius, Et codices sane antiquiores & meliores, habent *vina Ariusia*, & maxime eam amplectuntur lectionem eruditi. *Ariusum* autem Straboni locus est in insula Chio asper & importuosus, qui *vinum* tamen fert nobile *Ariusium* dictum. Plutarcho lib. κατ' ἐπίκρανον est οἶνον ἀεὶ βροτός, Plinio aliisque per metathesin unius literæ *vinum Arvisium*. Deinde *vina Ariusia*, sive Chia, non sunt *Malvatica*, non enim ex Chio nobis, sed fere ex Creta apportantur. Præterea falsum est cervisiam à Cerere dici, ac propterea non simili modo *arvisiam* ab *arvis* fingere licet. Itaque apud Virgilium legendum censeo *vina Ariusia*, quæ à poetâ ob nobilitatem, & respectu nectaris Deorum, *novum nectar* vocantur.

CAPUT DECIMUM TERTIUM.

SUMMARIÆ.

1. φραγῆς, potus. 2. Arabibus foca, alfoca, alfuca. 3. φραγῆδιον. 4. fucas potus simplex, compositus, duplex. 5. ex frugibus confici solitus. 6. modus ex Silvatico. 7. Arabibus ex pane factus. 8. eorum diversigenis. 9. modus Turcis usitatus. 10. Bellonij error. 11. Posca, pusca. 12. posca quid. 13. oxycratum. 14. posca etymon. 15. φραγῆ quid. 16. aqua & aceti in posca quantitas varia. 17. Bellonij pro sua opinione argumentum. 18. quod rejicitur. 19. posca ex vino acido & aqua.

1 **E**st & potionis quoddam genus, Græcis recentioribus & Arabum familiæ commemoratum. φραγῆν vocat Simeon Sethi, qui sub Michaële Duca Imp. floruit anno M L X X, & lib. περὶ τροφῶν δυνάμεως, sive de alimentorum facultatibus, omnes ipsi qualitates, quas Dioscorides zythio adscripsit, tribuit. Cujacius Observat. lib. xxiv. cap. ult. Græcis etiam φραγῆδιον ait appellatum. Glossæ tamen Græcæ
barbæ

barbaræ Φωκάδιον interpretantur *myrothecam* : Φωκάδιον
ἀλαβάστρον, μυροθήκη, καννίν. Arabibus potus is *foca* dici- 3
tur, & *foca*, & præfixo articulo *alfoca*. Simeon Sethi su- 4
am suam, sive Φωκάδιον, duplicem facit : ἁπλῶς καὶ συσθε-
ζόμενον, *simpliciter paratum*, & συσθεζόν, *compositum*, quem
& διπλῶν, sive *duplicem* vocat. Fit autem ex frugibus, ut
fere alia, quæ recensuimus. Unde Simoni Januensi in Sy-
nonymis pro iisdem habentur *cervisia*, *camum*, *foca*. Mat-
thæus Sylvaticus in Pandectis cap. cclxxi. dicit esse *potum* 6
*ex hordeo & aliis rebus calidis, ut Zingiber & similia; quæ po-
nuntur in vasis terreis parvis bene obduratis, & cum aperiun-
tur salit in altum, & vocatur cervisia*. Arabibus tum ex hor- 7
deo fit, tum ex pane. Et frustra sunt viri doctissimi, Cujaci-
us jam dicto loco, & Alciatus in L. si quis vinum l. x. D. de
trit. vino & ol. leg. quorum ille pro *ex pane*, è quo Ulpianus
zythum confici dixerat, reposuit, *ex panico* : hic rescriben-
dum maluit, *ex farre*. Neuter enim ex pane potum fieri cre-
didit, quod jam ante etiam in *camo* monui. Fieri tamen,
quemadmodum ex frugibus, ita etiam *ex pane* potum, non
tantum Rhases notavit ex Arabum familia, lib. iiii. ad Al-
manf. cap. v. & post ipsum Avicenna lib. de regim. sanit.,
tract. v. cap. xlix. sed hic etiam pluribus rem explicat lib. ii.
Canon, tract. ii. cap. cclxxix. atque aliquot ejuscemodi
potuum differentias recenset. Unam enim fieri scribit *de* 8
pane alhavari cum mentha & apio, alteram *de pane cocto*,
tertiam *de massa alyma*, quibus deinde quartum addit *foca*
genus, ex hordeo. Ubi *panem alhavari* Andr. Alpagus in In-
terpret. nomin. Arabic. ad mentem expositorum Arabum
vult esse eum, qui fit *ex farina frumenti in aqua loti & infusi*,
non adeo, ut in depurata à fursure, ex qua fit simila. Etiam
Indos & Æthiopes hodie ex farina & pane bis cocto cervisi-
am sibi parare, ex Jo. Bapt. Habasciano, Indorum presbyte-

ro refert Olaus Mignus Hist. Septentr. lib. xiiii. cap. xxx. &
9 xxxi. Eiusdem præterea *phuca*, parandi modum etiam ho-
die superare apud Turcas, testis est rerum naturalium & qua-
rumvis aliarum investigator curiosissimus, Petrus Belloni-
us, qui eum in Syriæ urbe *Haman*, quæ veterum *Emissa* est,
se didicisse scribit Observat. lib. ii. cap. xcix. potumque is-
psum *Poffet*, vel *Chouffet* incolis dictum notat, Ait autem
parari *ex farina in massam coacta, quæ in capaci aheno coqua-*
tur, ex qua deinde orbiculi confecti in aquam demittantur, quæ
illico sponte ebulliat & calefiat sine ignis adminiculo, atq; in
densam sorbitionem coëat. Ei similem potus conficiendi ra-
tionem describi in fragmento inedito scriptoris Anonymi
ἠδὲ ζυθῶν ποιήσεως, in volumine Chemicorum Græcorum
MSS. testis est vir clarissimus Thomas Reinesius Var. Lect.
10 lib. iii. cap. ix. Cæterum potum jam dictum, sive *phucam*,
ad zythorum, sive potuum ex frumento genera referri, re-
cte iudicat Bellonius; quod varix sint eorum differentix, ut
plurimum nominibus tantum differentes, aut parandi ali-
11 qua diversitate. At quod eundem putat esse *phucam* cum
posca sive *puscita* veterum, & *Φύσκα*, in ea falli videtur vir
12 doctissimus. *Posca* enim veterum nihil aliud erat, quam
quod *ἄξυραγον* Græci dicunt; potus nempe *ex aceto & aqua*
13 variis modis inter se permixtis. Onomasticon vetus: *Posca*,
ἄξυραγον. Vnde & Trallianus lib. vii. cap. v. ait esse inter
illa, *ὅσα δὲ ὄξος ἔχει πλὴν σιδασίαν, καὶ πύσκα καὶ ὄξυγαλα;*
14 *quæ cum aceto parantur, & puscam & oxygala.* Dicitur autem
posca, à *poto*, ut *esca*, ab *edo*. Vnde iterum Onomasticum
jam dictum: *Posculentum*, *πότιμον*. Meminit *posca* Plau-
tus Mil. glor. act. iii. sc. i.

Alij ebrj sunt, alij poscam potitant.

Neque aliud à *Posca* portionis genus est recentiorum Græco-
15 rum *φύσκα*, sive *φύσκη*. Moschopolus: *φύσκη, ἢ κοινῶς φύσκα.*
117/14

Physca, quæ communiter *physca* dicitur. Nam & hæc ex aqua
 & aceto constabat. Phæmon in Cynosophio, sive de Canum
 cura: φσ Crav ἢ φσιν ὄζος, καὶ ὕδωρ θερμὸν, καὶ ᾧ αὐα δίω. *Phu-*
scæ vero est acetum, & aqua calida, & ovæ duo. Similiter &
 Nicolaus Myrepsus sect. 1. cap. cccLxxxiii. φσ Crav nihil a-
 liud esse ait, quam sextarium aceti unum, & aqua sextarium
 semis. Ubi tamen notandum, non semper acetum aut aquam 16
 eadem proportione: sed nunc alterutrius majorem aut mi-
 norem portionem adsumptam: nunc alia etiam adjuncta fu-
 isse, ut de ovæ additiam ex Phæmone patuit. Nec pro Bel- 17
 lonio quicquam facit Suetonii, quem adducit, locus. Est is
 in Vitellio cap. xii. de quo ita ait: *Adolescentem multa libi-*
dine construpatum, mox tadio profugum, quum Puteolis po-
scam vendentem deprehendisset, coniecit in compedes &c. U-
 num quidem hunc locum Bellonius ait sufficere sententiæ
 suæ probandæ. Nisi enim, inquit, ea portio aliud quam oxy- 18
 cratum continuisset, frigida eius taberna exiguum fecisset qua-
 æstum. Verum quæ hæc probatio? Satis profecto erat man- 18
 cipio fugitivo & profligati pudoris, exiguum ex vilis potio-
 nis venditione facere quæstum, non ut pecuniam corrade-
 ret, sed vitam saltem sustentaret. Et notat Mercurialis lib. 19
 iii. Var. Lect. cap. xxii. *vinum acidum, cum aqua mixtum,*
vili plebiculæ olim vendi solitum, & poscam vocari. Vide
 etiam Jo. Brodæum Miscellan. lib. iv. cap. xi.

CAPUT DECIMUM QVARTVM

SUMMARIA.

1. Riera, bira, Germanorum ex frumento potus. 2. la
 biere Gallorum. 3. an à Latino bibere. 4. biber, potus. 5. bi-
 beres nonales. 6. nona. 7. cervisia nonalis. 8. biera an ab
 Aëtii βύρη. 9. aut ceria Hispanorum. 10. aut pyris. 11. po-
 tus ex pyris an priores potibus è frumento. 12. biera etymon
 Hebraicum. 13. biera vocabulum Celticum. 14. ex Hebræa
 tamen matrice. 15. πρὸς Græcis unde. Ger-